

1. Referentie

Referentie	Vanbeselaere, N., Lagrou, L., Van De Sande, C., Snauwaert, B. & Soenens, B. (2003). Sociale identiteit en belang gehecht aan nationaliteit: een onderzoek bij Marokkaanse jongeren in België. In M.-C. Foblets & E. Cornelis, E. (Eds.), <i>Migratie, zijn wij uw kinderen? Identiteitsbeleving bij allochtone jongeren</i> . (pp.99-113). Leuven: Uitgeverij Acco.
Taal	Nederlands
ISBN	90-334-5196-4
Publicatievorm	Bijdrage in reader

2. Abstract

Aan de hand van vragenlijsten voorgelegd aan 166 schoolgaande Marokkaanse jongeren afkomstig uit Antwerpen en Mechelen tracht men duidelijk te maken via welke sociaal-psychologische processen het lidmaatschap van een sociale groep voor de leden zo belangrijk wordt dat ze niet alleen sterk aan hun groep gehecht blijven maar dat ze ook bereid zijn om zich persoonlijk voor het welzijn van die groep in te zetten. Bovendien wordt aandacht besteedt aan de vraag hoe jonge mensen van Marokkaanse afkomst met hun dubbele identiteit (Marokkaans én Belgisch) omgaan. Ten slotte wordt aangegeven welke sociaal-psychologische factoren de gehechtheid aan de Belgische en aan de Marokkaanse nationaliteit bepalen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Welzijn
Trefwoord(en)	Acculturatie, allochtonen, etnische identiteit, identiteitsbeleving, jongeren, naturalisatie, sociale identiteit

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Norbert Vanbeselaere, Leo Lagrou, Caroline Van De Sande, Boris Snauwaert & Bart Soenens Laboratorium voor Experimentele Sociale Psychologie Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen K.U.Leuven Tiensestraat 102 3000 Leuven Tel: 016/ 32 60 02 Fax: 016/ 32 59 23 http://www.psy.kuleuven.ac.be/lesp/index.html Centrum voor Ontwikkelingspsychologie Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen K.U.Leuven Tiensestraat 102 3000 Leuven Tel : 016/ 32 60 03 Fax: 016/ 32 61 44 http://www.psy.kuleuven.ac.be/cdp/

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Via welke sociaal-psychologische processen wordt het lidmaatschap van een sociale groep voor de leden zo belangrijk dat ze niet alleen sterk aan hun groep gehecht blijven maar dat ze
-----------------	--

	ook bereid zijn om zich persoonlijk voor het welzijn van die groep in te zetten? Hoe gaan jonge mensen van Marokkaanse afkomst met hun dubbele identiteit (Marokkaans én Belgisch) om? Welke sociaal-psychologische factoren bepalen de gehechtheid aan de Belgische en aan de Marokkaanse nationaliteit? Wat is de mate van identificatie met zowel de eigen Marokkaanse groep als met de Belgische meerderheidsgroep? Welke houding nemen jongeren aan tegenover acculturatie? In welke mate wensen ze hun cultuur van oorsprong te behouden? In welke mate wensen ze te participeren in de maatschappij van de meerderheid? (relatie etnische identiteit en acculturatiehouding) Heeft de mate van identificatie met de Marokkanen en met de Belgen een invloed op de houding die Marokkaanse jongeren aannemen ten aanzien van naturalisatie?
Hypothesen	Marokkaanse allochtonen identificeren zich sterk met hun eigen groep. De Marokkaanse identiteit zal dan ook een centraal element zijn in de sociale identiteit van deze personen en zal daardoor ook hun zelfwaardegevoel sterk meebepalen

6. Methode

Onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek, afname vragenlijsten in kleine groepjes, steeds onderzoeker aanwezig, individueel schriftelijke invulling van de vragenlijsten
Onderzochte groep	166 Marokkaanse leerlingen afkomstig uit Antwerpen en Mechelen Allen schoolgaand, zowel ASO, BSO en TSO Gemiddelde leeftijd: 18 jaar 114 meisjes – 52 jongens 140 deelnemers zijn in België geboren, de overigen zijn in Marokko geboren, maar wonen hier sinds hun kindertijd 53 (32%) deelnemers bezitten de Belgische nationaliteit, ongeveer de helft van hen (27) heeft dit zelf aangevraagd, 19 hebben dit verkregen via naturalisatie van één van de ouders, en 7 deelnemers verwierven dit omdat hun ouders dat hebben aangevraagd vooraleer ze 12 waren. Bij de 111 deelnemers die de Belgische nationaliteit (nog) niet bezitten, zijn er 14 reeds met de procedure tot naturalisatie gestart terwijl 30 onder hen aangeven dat ze van plan zijn een aanvraag in te dienen. Slechts 18 deelnemers zeggen dat ze de Belgische nationaliteit nooit zullen aanvragen. De overige 49 hebben zich hieromtrent nog geen duidelijke mening gevormd en stellen de beslissing voorlopig nog uit. 97 deelnemers (59%) zijn ofwel genaturaliseerd, ofwel wensen ze de Belgische nationaliteit te verwerven 49 deelnemers (30%) ervaren hieromtrent twijfels 18 deelnemers (11%) wijzen naturalisatie (momenteel) duidelijk af
Bereik	/

7. Resultaten

Stemrecht	De meerderheid vindt stemrecht belangrijk, vooral omdat men dan inspraak heeft in de Belgische samenleving. Diegenen die stemrecht niet belangrijk vinden geven als reden op dat het hebben van stemrecht hen toch niet vooruit zal helpen of dat ze geen interesse hebben in politiek.
Nationaliteit	De meeste jongeren vinden het bezit van de Belgische en vooral van de Marokkaanse nationaliteit belangrijk. Naarmate ze meer/minder belang hechten aan het verwerven van de Belgische nationaliteit vinden ze het behoud van de Marokkaanse nationaliteit minder/meer belangrijk. De Belgische nationaliteit vindt men belangrijk voor de versterking van de maatschappelijke positie.
Naturalisatie	De helft van de jongeren is min of meer op de hoogte van de momenteel bestaande naturalisatieprocedure. Één op vier denkt dat ze hun Marokkaanse nationaliteit automatisch verliezen wanneer ze zich tot Belg laten naturaliseren.
Sociale identiteit	De mate waarin zij zich Marokkaan voelen hangt niet samen met de mate waarin zij zich Belg voelen. Een biculturele sociale identiteit is dus mogelijk. De meerderheid beschouwt zichzelf zeer duidelijk als Marokkaan en voelt zich zeer sterk met deze groep verbonden. Één op vier identificeert zich sterk met de Belgen.
Acculturatie	De meeste nemen een integratiehouding aan waarbij men de Marokkaanse cultuur wil behouden én goede contacten met de Belgen wil onderhouden.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Aan de hand van vragenlijsten voorgelegd aan 166 schoolgaande Marokkaanse jongeren afkomstig uit Antwerpen en Mechelen tracht men duidelijk te maken via welke sociaal-psychologische processen het lidmaatschap van een sociale groep voor de leden zo belangrijk wordt dat ze niet alleen sterk aan hun groep gehecht blijven maar dat ze ook bereid zijn om zich persoonlijk voor het welzijn van die groep in te zetten. Bovendien wordt aandacht besteedt aan de vraag hoe jonge mensen van Marokkaanse afkomst met hun dubbele identiteit (Marokkaans én Belgisch) omgaan. Ten slotte wordt aangegeven welke sociaal-psychologische factoren de gehechtheid aan de Belgische en aan de Marokkaanse nationaliteit bepalen.

Een eerste belangrijke vaststelling is dat de houding ten aanzien van de Belgische nationaliteit kan voor een belangrijk deel voorspeld worden aan de hand van sociaal-psychologische factoren. Het belang van het hebben van de Belgische nationaliteit wordt aangegeven met pragmatische en instrumentele redenen (vinden van werk, burgerrechten en maatschappelijke kansen). Dit onderzoek bevestigt dat deze pragmatische overwegingen inderdaad een rol spelen. Het is echter ook zo dat sociaal-psychologische factoren (identificatie met Belgen en met Marokkanen, verwachte reacties vanuit de omgeving en percepties van discriminatie) eveneens een zeer grote invloed uitoefenen. Bij de houding ten aanzien van de Marokkaanse nationaliteit zijn de sociaal-psychologische factoren (identificatie met Belgen en met Marokkanen) veruit de belangrijkste. Op basis van deze vaststellingen kan dan ook worden besloten dat het verkeerd zou zijn om te stellen dat het aanvragen van naturalisatie voor deze jonge mensen niet meer zou zijn dan een administratieve formaliteit. Integendeel, een dergelijke aanvraag grijpt diep in op de manier waarop ze hun identiteit beleven.

Een tweede belangrijke vaststelling is dat slechts een vierde van deze jongeren zich zowel Marokkaan als Belg voelt. Nogal wat Belgen storen zich daaraan omdat ze dit interpreteren als een bewijs dat deze jongeren zich niet in onze maatschappij zouden willen integreren. Een dergelijke interpretatie is echter fout! Deze jonge mensen blijven zich wel sterk Marokkaans voelen, maar ze willen ook via goede en regelmatige contacten met de leden van de meerderheidsgroep ten volle participeren aan onze samenleving. Een dergelijke combinatie van houdingen komt perfect overeen met de manier waarop integratie in de wetenschappelijke wereld gedefinieerd wordt. En bovendien wordt deze houding aangenomen door een grote meerderheid van de jonge Marokkanen die aan ons onderzoek hebben meegewerkt.